

Birinci Basamakta Bağışıklama Hizmetleri ve Aşılar

Olgu AYGÜN¹

GİRİŞ

Dünya üzerinde her yıl bir milyondan fazla insan bulaşıcı hastalıklar nedeniyle kaybedilmektedir. Aşılar, belirli patojenlere karşı bağışıklık kazanmamıza yardım eden biyolojik preparatlardır (1). Aşılar sayesinde insanlık, 20. yüzyılda milyonlarca insanın ölümünü veya sakat kalmasını önleyebilmiştir (1).

Aşılar günümüze kadar icat edilmiş en maliyet etkin sağlık araçlarından biridir (2). Çocukluk çağı aşıları için harcanılan her 1 Dolar, 44 Dolarlık ekonomik ve sosyal fayda getirisi sağlamaktadır (3,4). Yapılan bir çalışmada, düşük-orta gelir düzeyine sahip ülkelerde aşılama kapsamının artırılması ile 2030 yılına kadar, 24 milyon insanın hastalıklardan korunarak sağlık harcamalarının önüne geçilebileceği ve sağlık harcamaları nedeniyle yoksullaşmalarının önlenilebileceğini ortaya konulmuştur (4).

Aşılanmanın öneminin anlaşılabilmesi için; aşı ile önlenabilir hastalıkların görülme sıklığına bakılabilir. Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) sağlık verilerine göre 2000 yılından önce görülen Çiçek, Haemophilus influenzae Tip B, Difteri, Kabakulak, Boğmaca, , Çocuk Felci, Kızamık, Tetanoz, Kızamıkçık'a bağlı hastalıklar %90-%99 oranında azalmıştır. Çiçek Hastalığı bu süreçte dünya üzerinden yok edilmiştir (6).

¹ Başasistan Uzm. Dr., Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi, aygunolgu@gmail.com

SONUÇ

Aşılama toplum sağlığı için mortalite ve morbiditeyi önlemek için elzemdir.

KAYNAKLAR

1. Plotkin S, Orenstein W, Offit P, Edwards K. Plotkin's Vaccines (Seventh Edition). Elsevier. 2018. Pages 1-15. <https://doi.org/10.1016/B978-0-323-35761-6.00001-8>.
2. <https://www.unicef.org/turkey/bagisiklama>
3. Ozawa S, Clark S, Portnoy A, Grewal S, Brenzel L, Walker D G. Return On Investment From Childhood Immunization In Low- And Middle-Income Countries, 2011–20 Health Affairs 2016 35:2, 199-207
4. World Health Organisation. Global Vaccine Action Plan 2011-2020, 2013. Geneva
5. <https://asi.saglik.gov.tr/genel-bilgiler/33-asinin-tarihcesi>
6. CDC. National Notifiable Diseases Surveillance System, 2017 Annual Tables of Infectious Disease Data. Atlanta, GA. CDC Division of Health Informatics and Surveillance, 2018
7. Karagül M., 2017. Pendik Veteriner Kontrol Enstitüsü Tarihçesi, Veteriner Hekimler Derneği-Bülteni,14
8. Karakurt G.T., Kılıç A. O., Solmaz G., Aşı Akademik, Endüstriyel ve Resmi Otorite Yönüyle, S. Şenel, M.K. Derici, Ed. İstanbul, Türkiye: Hipokrat Yayıncılık, 2020.
9. Erol N., 2003. Savaş yıllarında aşı ve serum üretimi, Toplum ve Hekim, 18 (5):379-81
10. Yenen, O., 2014. History and eradication of smallpox in Turkey. Microbiology Australia, 35(3), p.156.
11. Akdeniz M., Kavukcu E., 2016, Aşılama ve Aşıların Tarihçesi . Klinik Tıp Aile Hekimliği, 8 (2), 11-28.
12. Velipaşaoğlu S., Aşı Akademik, Endüstriyel ve Resmi Otorite Yönüyle, S. Şenel, M.K. Derici, Ed. İstanbul, Türkiye: Hipokrat Yayıncılık, 2020.
13. <https://covid19asi.saglik.gov.tr/TR-77803/genisletilmis-bagisiklama-programi-gbp.html>
14. Arısoy ES, Çiftçi E, Hacımustafaoğlu M, Kara A, Kurugöl Z, Somer A ve ark. Önceden Sağlıklı Çocuklarda Aşılama: Türkiye Cumhuriyeti ulusal bağışıklama çizelgesinde yer alan ve almayan aşılarla ilişkin uygulama önerileri - 2020. J Pediatr Inf 2020;14(3):180-193.
15. EKMUD Erişkin Bağışıklama Rehberi 2019